

10.02.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**10 Şubat 2023
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

10 Şubat 2023 Cuma

YASAMA BÖLÜMÜ

TBMM KARARLARI

1354 Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa İllerinde Üç Ay Süreyle Olağanüstü Hal İlan Edilmesine Dair Karar
1355 Gereği, Kapsamı ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Türk Silahlı Kuvvetleri Deniz Unsurlarının Bölge Ülkelerinin Karasuları Dışında Olmak Üzere Aden Körfezi, Somali Açıkları, Arap Denizi ve Mücavir Bölgelerde Deniz Haydutluğu, Silahlı Soygun Eylemleri ve Denizde Terörizmle Mücadele Amacıyla Görevlendirilmesi ve Bununla İlgili Gerekli Düzenlemelerin Cumhurbaşkanı Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin Anayasa’nın 92’nci Maddesi Uyarınca 10/2/2023 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Süreyle İzin Verilmesine Dair Karar

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Sağlık Bakanlığı 4924 Sayılı Kanuna Tabi Sözleşmeli Sağlık Personeli Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Asansör İşletme ve Bakım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

KURUL KARARLARI

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 09/02/2023 Tarihli ve 11629, 11632, 11644, 11646,11648 Sayılı Kararları

Acı bilanço: Can kaybı 18 bin 342

Kahramanmaraş merkezli iki depremde can kaybı 18 bin 342'ye yükseldi. Yaralı sayısı 74 bin 242 oldu. Böylece 17 bin kişinin hayatını kaybettiği 1999 Marmara Depremi'ndeki kayıp sayısı aşıldı. Depremden etkilenen 30 bin 360 kişi bölgeden diğer illere tahliye edildi.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, AFAD Koordinasyon Merkezinde, 10 ili etkileyen depremlere ilişkin açıklama yaptı.

Son 72 saatin kritik saatler olduğunu belirten Oktay, sahada arama kurtarma çalışmalarının devam ettiğini 29 bin 622 ekibin sahada görev yaptığını ifade etti.

Oktay özetle şunları söyledi:

"Son 24 saatte aslında bizim yüreklerimizi ısıtan başka bir haber var. Enkazlardan sağ kurtarılan vatandaşlarımız, kardeşlerimiz, canlarımız. 121 kişi ve hamdolsun her birinin ayrı hikayesi var. Özellikle 72 saatten sonrası kritik saatlerdir. Buralardaki sağ kurtarıma olayları canla başla sahada arama kurtarma faaliyetinde bulunan ve destek faaliyetinde bulunan tüm ekiplerimizin nasıl ümitleri ve umutları sağ tuttuğunun güzel bir ifadesi.

Özellikle 72 saat sonrasında kurtarılan 5 yaşında kızımız vardı, Hazal ve annesi vardı. Onların sağ kurtarılışını izledik, hele Hazal'ın su ister misiniz diye sorduklarında henüz muayene olmadım dediği, 72 saat sonra gerçekten yüreklerimizi ısıttı. Tüm illerimizde ve tüm ilçelerimizde. Şimdi köylere de yoğunlaşmış durumdayız. Her bir köye ulaşana kadar da faaliyetlerimiz kesinlikle bitmeyecek. Ümit ve umudumuzu kesmek istemiyoruz.

"Bunların 6 bin 479'u da yine uluslararası ekipler"

Buradan bunların 6 bin 479'u da yine uluslararası ekipler. 75 ülkeden şu ana kadar gelen ve yine gelecek olan ekipler.

Şu an itibarıyla can kaybı 17 bin 674 olmuş durumda. Tabi bu arada da kurtarılan ve tedavisi devam edenler var. Onlar da yine vatandaşımızın sayısı 72 bin 879. Burada da bu sayının ümit ediyoruz ki hastanede yatanlara da acil şifalar diliyorum.

"Osmaniye, Kilis ve Şanlıurfa'da arama kurtarma çalışmaları tamamlandı"

Köylere bugün daha yoğunlaşmış durumdayız. Yine çalışmalarımıza baktığımızda özellikle Osmaniye, Kilis ve Şanlıurfa'da arama kurtarma çalışmalarının tamamlandığını buradan ifade edebilirim. Diyarbakır, Adana ve Osmaniye'de de büyük oranda çalışmalar tamamlanmıştır. Dolayısıyla elimizdeki imkanları da diğer illere odaklandırmış durumdayız. İnşallah oralarda da bir an önce tüm çalışmaları tamamlamayı ümit ediyoruz.

An itibarıyla baktığımızda yine sahada 12 bin 241 aracımız var. İş makinalarıyla birlikte bu bir anlamda Türkiye'de araç takip sistemine entegre araçların 3'te birinin afet bölgesinde olduğunu gösteriyor.

Vinç olayı genelde hep dikkatlerdeydi, 933 an itibarıyla diğer detaylara buradan soru olmadığı sürece girmek istemedim. Hava araçları, deniz araçları ve kara araçlarını bütün yoğunluğuyla kullanıyoruz. Baktığımızda 81 uçak ve 79 helikopterle havadan faaliyetlerimiz çok yoğun bir şekilde devam ediyor. Yapılan sorti sayısı 2293'tür. Çok ciddi bir operasyon. Yine gemilerle faaliyetleri denizden de yürütüyoruz 22 aracımızla.

Bugüne kadar 177 sefer de Türk Hava Yolları yapmış durumda

Ayrıca Türk Hava Yolları'mız var. Bugüne kadar 177 sefer de Türk Hava Yolları yapmış durumda. 82 bin vatandaşımızı ve görevli ekibi ücretsiz olarak taşımıştır. Ayrıca 46 kargo seferinde de 3 bin 245 ton malzeme taşımıştır. Buradan yine tüm birimlerimize, kurum kuruluşlarımıza ve tüm şirketlerimize yürekten teşekkür ediyorum.

Beslenme konusunda oldukça ciddi mesafe sarf etmiş durumdayız. Tüm iller ve ilçelerde ulaşmadığımız hiçbir yer yok. Köylere yoğunlaşmış durumdayız. Bugün gün içerisinde öğün olarak baktığımızda 1 milyon 300 bin kapasiteye ulaştık.

Vinç olayı genelde hep dikkatlerdeydi, 933 an itibarıyla diğer detaylara buradan soru olmadığı sürece girmek istemedim.

Havadan faaliyetlerimiz yoğun bir şekilde devam ediyor

Hava araçları, deniz araçları ve kara araçlarını bütün yoğunluğuyla kullanıyoruz. Baktığımızda 81 uçak ve 79 helikopterle havadan faaliyetlerimiz çok yoğun bir şekilde devam ediyor. Hamdolsun hava şartları da kullanmamıza müsaade ettiği için çok

10.02.2023

yoğun lojistik destek hem sahaya intikalde hızlılık, aynı zamanda yardımların ulaştırılmasıyla alakalı bize çok ciddi esneklik ve hız kazandırmış durumda. Yapılan sorti sayısı 2293'tür. Çok ciddi bir operasyon. Yine gemilerle faaliyetleri denizden de yürütüyoruz 22 aracımızla.

Ayrıca Türk Hava Yolları'mız var. Bugüne kadar 177 sefer de Türk Hava Yolları yapmış durumda. 82 bin vatandaşımızı ve görevli ekibi ücretsiz olarak taşımıştır. Ayrıca 46 kargo seferinde de 3 bin 245 ton malzeme taşımıştır. Buradan yine tüm birimlerimize, kurum kuruluşlarımıza ve tüm şirketlerimize yürekten teşekkür ediyorum.

Büyük ve küçükbaş hayvan sayısı azaldı

Türkiye’de büyükbaş hayvan sayısı 2022’de bir önceki yıla göre yüzde 5,6 azalarak 17 milyon 24 bine, küçükbaş hayvan sayısı da yüzde 2,2 düşüşle 56 milyon 266 bine geriledi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİ), 2022 yılına ilişkin hayvansal üretim istatistiklerini açıkladı. Buna göre, büyükbaş hayvan sayısı 2022’de bir önceki yıla kıyasla yüzde 5,6 azalarak 17 milyon 24 bine düştü. Bu dönemde sığır sayısı yüzde 5,6 azalışla 16 milyon 852 bin, manda sayısı da yüzde 7,4 gerileyerek 171 bin 835 oldu.

Küçükbaş hayvan sayısı ise 2022’de bir önceki yıla göre yüzde 2,2 azalarak 56 milyon 266 bin olarak hesaplandı. Koyun sayısı bu dönemde yüzde 1,1 düşerek 44 milyon 688 bin, keçi sayısı ise yüzde 6,2 gerileyerek 11 milyon 578 bin baş oldu.

Bal üretimi arttı

Yapağı üretimi 2022’de yıllık bazda yüzde 1,2 azalarak 84 bin 885 tona, kıl üretimi yüzde 4,6 düşerek 6 bin 393 tona, tiftik üretimi ise yüzde 10,9 gerileyerek 417 tona indi. Bal üretimi bu dönemler itibarıyla yüzde 22,8 artarak 118 bin 297 ton oldu.

İpek böcekçiliği yapan köy sayısı 2022’de bir önceki yıla göre yüzde 15,9 azalarak 559’a geriledi. İpek böcekçiliğiyle uğraşan hane sayısı da yüzde 12,9 düştü ve 1761 olarak kayıtlara geçti.

Açılan tohum kutusu sayısı geçen yıl 2021’e kıyasla yüzde 7,5 azalışla 5 bin 577 adet olarak kayıtlara geçti. Yaş ipek kozası üretimi ise aynı dönemde yüzde 10 gerileyerek 69 ton oldu.

Deprem kırsalda da büyük yıkıma neden oldu

Köyde kalanlar genellikle yaşlı. Enkaz altında kalanlara yardım etmeleri çok zor. İlk iki gün köylere ulaşmak çok zor oldu. Şehirde, ilçede, kasabada yaşayanlar köydeki yakınlarına ulaşmada büyük sıkıntı yaşadı. Deprem ve olumsuz hava koşulları nedeniyle yollar kapandı. Köylere ulaşımında büyük sorunlar yaşandı. Hala kapalı olan köy yolları var.

Ali Ekber YILDIRIM

Türkiye, yüzyılın felaketi ile karşı karşıya kaldı. Kahramanmaraş, Hatay, Gaziantep, Adıyaman, Adana, Diyarbakır, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa'da büyük yıkıma neden olan 7,7 ve 7,6 şiddetindeki iki deprem binlerce yurttaşımızın ölümüne ve binlerce yurttaşımızın da yaralanmasına, evsiz kalmasına neden oldu.

Depremın 3.gününde hala ulaşılammış yerler var. Kırsalda, köylerde ise çoğunlukla yurttaşlar kendi olanakları ile enkaz altındaki yakınlarını çıkarmaya çalışıyor.

Nüfusun yoğun olduğu kent merkezlerinde olduğu gibi kırsalda, köylerde de çok büyük yıkım var. Özellikle fay hattı üzerinde veya yakınındaki köylerde deyim yerindeyse taş üzerinde taş kalmamış. Fay hattına uzak köylerde ise, durum çok daha iyi. Fay hattına uzak köylerde birkaç ev dışında hiç zarar görmeyen evler de var.

Özellikle Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman ve Gaziantep'te köylerde hasar çok daha büyük. Gaziantep'in İslahiye ve Nurdağı köylerinde tam bir felaket yaşanıyor.

Köylerde yaşayan veya köylere gidenlerle yaptığım görüşmelerde anlatılanlara bakılırsa gerçekten durum çok vahim.

Köylere ulaşmak çok daha zor

Öncelikle köylerdeki nüfus yoğunluğu çok az. Köyde kalanlar genellikle yaşlı. Enkaz altında kalanlara yardım etmeleri çok zor. İlk iki gün köylere ulaşmak çok zor oldu. Şehirde, ilçede, kasabada yaşayanlar köydeki yakınlarına ulaşmada büyük sıkıntı yaşadı. Deprem ve olumsuz hava koşulları nedeniyle yollar kapandı. Köylere ulaşımında büyük sorunlar yaşandı. Hala kapalı olan köy yolları var. Köylere ulaşanlar gördükleri manzaranın korkunç olduğunu ifade ediyor.

Yerle bir olan köyler var

Yakın zamana kadar Gaziantep Damızlık Koyun Keçi Birliği Başkanlığını başarıyla sürdürürken iki hafta önce 22 Ocak'ta görevden alınarak yerine kayyum atanan Osman Türkman, depremin yaşandığı ilk saatlerinden itibaren köy köy geziyor. Köylere yardım ulaşması için çaba gösteriyor.

Telefonla birkaç kez görüştüğüm Osman Türkman, Gaziantep Nurdağı, Islahiye, Şehitkamil'e bağlı köylerin durumunu şöyle özetledi: "Tahmin edebileceğiniz gibi kırsalda, köylerde de çok büyük bir yıkım var. İnsanlar canlarını, mallarını kaybetmişler. Şu anda da bir köydeyim. Kendi imkanlarıyla bir şeyler yapmaya çalışıyorlar. Şehitkamil Atalar Köyü'ndeyim. Bu köyde 62 vefat var. Nurdağı Kartal Köyü'nde 22 vefat var. İkizkuyu'da 7-8 evden bir tane ev kalmış ve 12-13 vefat var. Bunların hepsi tahmini sayılar. Çünkü enkazın altında olanlar var. Sakçagözü Köyü, Gaziantep ile Nurdağı arasında bir bölgede. Yerleşim alanları, evler hepsi yerle bir olmuş. Çok büyük yıkım var. Mezarlıklar artık 24 saat esasına göre çalışıyor.

"Deprem köyleri yerinden kaldırıp, tekrar indirmiş gibi"

İnsanlar hayvanlarını, canlarını kendi olanaklarıyla kurtarmaya çalışıyor. Ayakta kalan üretici arkadaşlarımızı arayıp hayvanlara bakmalarını rica ediyoruz. Hayvanları enkaz altında olanlar var. Gaziantep'ten, Hatay'dan, Kahramanmaraş'tan, Adıyaman'dan gelen haberler durumun ne kadar ağır olduğunu gösteriyor. Çok geniş bir alanda bu afete müdahale ediliyor. Islahiye'nin, Nurdağı'nın köyleri gerçekten çok kötü. Deprem adeta köyleri yerinden kaldırıp tekrar indirmiş. Sağıma soluma bakıyorum evler hep yıkılmış.

Çadır, gıda ve yeme ihtiyaç var

İlk güne göre daha fazla insanın buraya geldiğini yani depremin üçüncü gününde inisiyatif sahibi vatandaşlarımızın yardım için buraya geldiklerini görüyoruz. Köylerde herkes birbirine yardım etmeye çalışıyor. Buradaki insanların öncelikli olarak hem kendileri hem de hayvanları için çadıra, gıdaya, yeme ihtiyaçları var.

Köylerde küçük aile işletmeciliği olduğu için insanların evinin altında ahırları var. Üstte insanlar altta hayvanlar yaşıyor. Evler yıkılınca ahırlarda yıkılıyor. Hem

insanların hem hayvanların kalacağı yer yok. Evinde yem var ama girip alamıyor. Bu nedenle hayvanını da besleyemiyor. Birçoğu da hayvanları bırakmış. Kardeşi, eşi, çocukları ölmüş, hayvanı düşünecek zamanı yok.”

Ahırlar, yem depoları, sağımhaneler yıkıldı

Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Kamil Özcan, Hatay Birlik Başkanı Lütfi Dana Haliloğlu, Gaziantep Birlik Başkanı Ahmet Şimşek ile de görüştüm. Elbette öncelikle insan yaşamı. Enkazdan bir kişiyi bile canlı çıkarmak çok çok önemli. İnsan yaşamı için gerekli olan gıdanın üretimi de önemli.

Kırsalda yaşayanlar için kendi yaşamları kadar geçim kaynağı durumundaki hayvanları da çok önemli. Deprem nedeniyle çok önemli sıkıntılar yaşanıyor. Ahırlar yıkıldığı için enkazın altında kalan hayvanlar var. Dışarıda sahipsiz kalan veya sahibi ilgilenemediği için aç, susuz bekleyen hayvanlar var. Yem depoları, silolar, sağımhaneler yıkılmış. Elektrik, su yok. Hayvanlar sağılanmıyor. Bazı üreticilerin hayvanları yakın illerdeki besiciler tarafından alınıp beslenmeye başlanmış. Ama sorun çok daha büyük. Devletin mutlaka köylere ulaşp çiftçilere yönelik önemli adımlar atması, önlemler alması gerekiyor.

Çok büyük organizasyon gerekiyor. Çünkü burada hayvancılık yapanlar, tarımla uğraşanlar gerçekten sıkıntıda. Köy yolları bazı yerlerde kapalı köylere zaten ulaşamıyor. Yakınları olanlar ancak bir şekilde köye ulaşarak onlara destek olmaya çalışıyor. Köylerin çoğunda telefon çalışmıyor. Elektrik kesik.

Birçok yerde sağımhaneler çalışmıyor. Çünkü su yok, elektrikler kesik. Kayseri'ye Amasya'ya değişik yerlere hayvanlar taşınıyor. Ancak, yollar kapalı. Köydekiler bile ekmek almaya başka yerlere gidiyor. “Ekmek yok” diye şikayet ediliyor.

Sağlam köylere sığınanlar da var

Kilis'te çiftçilik yapan Dr. Murat Salih ile de konuştum. Kilis'te fay hattına uzak köylerde hemen hemen hiç hasar olmadığını hatta şehirde evleri yıkılanların, hasar görenlerin köylere gittiklerini söyledi. Köylerden yıllar içinde Kilis ve Gaziantep merkezine göç edenlerin deprem sonrası evlerine giremedikleri için köylere döndüğünü belirten Salih, “Gidecek yeri olmayan pek çok komşularını da yanlarında köye götürdüler. Birçok köyde aynı uygulama var. Bu dayanışmanın kaybolmadığını görmek çok güzel.” dedi.

Murat Salih, Kilis'in Musabeyli ilçesine bağlı köylerde ise depremin çok büyük hasara neden olduğunu buralarda durumun çok kötü olduğunu ifade etti.

Ökkeş Yıldırım Nurdağı'nda depreme yakalandı

Tarım konusundaki duyarlılığı ve tohumculuk ile ilgili çalışmaları ile tanınan ve sektörde sevilen isimlerden biri olan Ökkeş Yıldırım depreme Gaziantep Nurdağı'nda yakalandı ve yaşamını yitirdi. Yakından tanıdığım, aynı zamanda Tohum Sanayicileri

10.02.2023

ve Üreticileri Alt Birliği(TSÜAB) Yönetim Kurulu Üyesi olan Ökkeş Yıldırım'ın vefatı herkesi çok üzdü.

Adıyaman Ziraat Odası eski Başkanı ve Ak Parti Adıyaman Milletvekili Yakup Taş, Adıyaman Tut Ziraat Odası Başkanı Ahmet Özen de depremde yaşamını yitirenlerden.

Depremde yaşamını yitirenlere Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı, yaralılarımıza da acil şifalar dilerim.

Dünya Bankası'ndan Türkiye'ye 1.8 milyar dolar yardım

Dünya Bankası Türkiye'ye 1 milyar 780 milyon dolarlık deprem desteği sağlayacak.

Dünya Bankası, Kahramanmaraş merkezli 10 ili etkileyen 7,7 ve 7,6 büyüklüğündeki depremlerin ardından Türkiye için 1 milyar 780 milyon dolarlık kaynak sağlanacağını duyurdu.

Bankadan yapılan açıklamada, felaketin büyüklüğünün tahmin edilmesi, kurtarma ve yeniden inşa desteği için öncelikli alanların belirlenmesine yönelik hızlı bir hasar değerlendirmesinin başlatıldığı bildirildi.

Açıklamada, Türkiye'nin güneydoğusunda büyük can kayıplarına, yaralanmalara ve çok önemli hasarlara yol açan yıkıcı depremler ve artçı sarsıntıların ardından kurtarma ve toparlanma çalışmalarına yardımcı olmak için 1 milyar 780 milyon dolarlık kaynak sağlanacağı kaydedildi.

Bankanın açıklamasında, depremlerden etkilenen insanları desteklemek için 1 milyar dolarlık kaynağın da hazırlandığı aktarıldı.

Türkiye'deki 2 mevcut proje kapsamında yer alan Şarta Bağlı Acil Durum Müdahale Bileşenleri (CERC) yoluyla ilk aşamada 780 milyon dolar tutarında yardım sağlandığı belirtilen açıklamada, söz konusu projelerin Türkiye Deprem, Taşkın ve Orman Yangınları Acil Durum Yeniden İnşa Projesi (TEFWER) ve İklim ve Afete Dayanıklı Şehirler Projesi olduğu kaydedildi.

Açıklamada, Şarta Bağlı Acil Durum Müdahale Bileşenleri'nin faydalanıcı ülkelerin acil durum müdahaleleri için ihtiyaç duydukları proje fonlarına, şu anda Türkiye'de olduğu gibi ihtiyaç duyulduğunda hızlı bir şekilde erişebilmelerine olanak tanıdığı ifade edildi.

Bankanın açıklamasında, yardımın belediye düzeyinde temel altyapının yeniden inşası için kullanılacağı bildirildi.

Dünya Bankası Grubu Başkanı David Malpass, konuya ilişkin açıklamasında, yıkıcı depremler sonucu uğranan büyük kayıp için Türkiye ve Suriye halkına başsağlığı dileğinde bulundu.

Malpass, "Banka olarak acil yardıma ek olarak sahadaki acil ve büyük ihtiyaçlar için hızlı bir değerlendirme hazırlıyoruz. Bu değerlendirme, biz ihtiyaçları desteklemek için operasyonlar hazırlarken, ülkenin toparlanması ve yeniden inşası için öncelikli alanları belirleyecektir." ifadesini kullandı.

Dünya Bankası Türkiye Ülke Direktörü Humberto Lopez de "Türkiye'nin acil ve gelecekteki ihtiyaçları çok büyük ve ihtiyaçlar yardımdan yeniden inşaya kadar tüm yelpazeyi kapsıyor." değerlendirmesinde bulundu.

Fitch: Depremde sigortalanabilir kayıp 4 milyar doları aşabilir

Kahramanmaraş merkezli 10 ili etkileyen deprem felaketinin ekonomiye olan faturası gün yüzüne çıkmaya başladı. Fitch, yayımladığı raporda depremin sigortalanabilir maliyetinin 4 milyar doları aşabileceği tahmininde bulundu.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Türkiye ve Suriye'deki depremlerin neden olduğu zararın 2 milyar doları geçmesinin beklendiğini, zararın 4 milyar dolar ve üzerine de çıkabileceğini belirtti.

Sigortalanabilir zararları tahmin etmenin zor olduğuna ve bölgedeki düşük sigorta bedellerine dikkat çeken Fitch, sigortalanan tutarların çok daha düşük, muhtemelen 1 milyar dolar dolayında olabileceğini açıkladı.

Fitchten yapılan açıklamada, bunun her şeyden önce binlerce kişinin ölümüne ve yüzbinlerin evsiz kalmasına neden olan bir insanlık trajedisi olduğunun altı çizilerek, depremlerin yarattığı yıkımla ilgili bulgular sürekli değiştiğinden iki ülkenin de tahmin edilmesi zor kayıplarla karşı karşıya kalabileceği uyarısı yapıldı.

Sigortalanmış kayıpların büyük oranda reasüransla telafi edileceği belirtilen açıklamada, "Bölgedeki endüstriyel müşterilere poliçe sağlayan yerel ve uluslararası sigortacılar, havaalanları ve limanlar dahil olmak üzere fabrikalar ve altyapı ciddi şekilde hasar gördüğünden tazminat talepleriyle karşı karşıya kalacak. Fitch, bu teminatların da büyük ölçüde yeniden sigortalandığını varsaymaktadır" denildi.

Merkez Bankası rezervleri 8 yılın zirvesinde

Merkez Bankası'nın net uluslararası rezervleri, 3 Şubat haftasında 1,2 milyar dolar artarak 27,9 milyar dolara çıktı. Toplam rezervleri ise, 2 milyar 488 milyon dolar artarak 129.6 milyar dolarla 8 yılın en yüksek seviyesine çıktı.

İSTANBUL / EKONOMİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) haftalık verilerine göre, IMF tanımlı net uluslararası rezervler 3 Şubat haftasında 1 milyar 282 milyon dolar arttı. Böylece TCMB'nin net uluslararası rezervleri 3 Şubat itibarıyla, bir önceki haftaya göre 1 milyar 282 milyon dolar artış ile 27 milyar 92 milyon dolara yükseldi.

Toplam rezervler 8 yılın en yüksek seviyesinde

Merkez Bankası toplam rezervleri de 3 Şubat haftasında 2 milyar 488 milyon dolar artarak 129.6 milyar dolarla 8 yılın en yüksek seviyesine çıktı. Verilere göre, 3 Şubat itibarıyla Merkez Bankası brüt döviz rezervleri, 1 milyar 725 milyon dolar artışla 77 milyar 931 milyon dolara yükseldi. Brüt döviz rezervleri, 27 Ocak'ta 76 milyar 206 milyon dolar seviyesinde bulunuyordu. Söz konusu dönemde altın rezervleri de 763 milyon dolar yükselişle 50 milyar 933 milyondan 51 milyar 696 milyona çıktı. Böylece Merkez Bankası'nın toplam rezervleri, 3 Şubat haftasında bir önceki haftaya kıyasla 2 milyar 488 milyon dolar artışla 127 milyar 139 milyondan 129 milyar 627 milyona yükseldi. Söz konusu veri, Ocak 2015'ten bu yana en yüksek seviyesine işaret etti.

Faizde sınırlar kalktı KKM'ye giriş hızlandı

KKM'ye faiz sınırının kalkmasıyla sisteme girişler yeniden hızlandı. Kur korumalı TL mevduat ve katılma hesaplarındaki tutar 3 Şubat ile biten haftada 1 trilyon 407 milyar TL'den 48,9 artışla 1 trilyon 455,7 milyar TL'ye yükseldi. Böylece KKM hesapları 6 Ocak haftasından bu yana 85,7 milyar lira artış yaşamış oldu.

Kur korumalı mevduat hacmi geçen hafta 48,9 milyar TL arttı. Faiz tavanının kalkmasıyla girişler hızlandı. Son bir ayda sisteme giren tutar 85,7 milyar lira artış gösterdi. BDDK haftalık bülteninde yer alan bilgilere göre, 3 Şubat ile biten haftada kur korumalı TL mevduat ve katılma hesapları 1 trilyon 407 milyar TL'den 1 trilyon 455,7 milyar TL'ye çıktı. KKM hesapları 6 Ocak haftasında düştüğü 1 trilyon 370 milyar liradan 85,7 milyar lira artış yaşamış oldu. Merkez Bankası'nın tarafı olduğu KKM hesaplarında faiz sınırının kaldırılması ve ihracatçılara yüzde 40 ihracat geliri sonrası dövizini KKM yapması halinde veriler teşvikle KKM'deki artışın devam etmesi bekleniyor.

Bankacılık sektörünün toplam mevduatı, 3 Şubat ile biten haftada 13,7 milyar lira artarak 9 trilyon 479,8 milyar liraya yükseldi. Merkez Bankası tarafından haftalık para ve banka istatistikleri yayımlandı. Buna göre, bankacılık sektöründeki toplam mevduat (bankalar arası dahil) 3 Şubat ile biten haftada 13 milyar 661 milyon 619 bin lira artarak 9 trilyon 479 milyar 848 milyon 394 bin liraya yükseldi. Aynı dönemde bankalardaki TL cinsi mevduat yüzde 0,3 artışla 4 trilyon 973 milyar 42 milyon 750 bin lira, yabancı para (YP) cinsinden mevduat ise yüzde 0,2 azalışla 4 trilyon 115

milyar 353 milyon 141 bin lira oldu. Bankalarda bulunan toplam YP mevduatı, geçen hafta 229 milyar 980 milyon dolar düzeyinde gerçekleşirken, bu tutarın 195,5 milyar doları yurt içinde yerleşik kişilerin hesaplarında toplandı.

Kredi hacmi 75,38 milyar lira yükseldi

Kredi hacmi arttı Bankacılık sektörünün kredi hacmi 75,38 milyar lira yükseldi. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre, bankacılık sektörünün kredi hacmi 3 Şubat itibarıyla 75 milyar 380 milyon lira arttı. Kredi hacmi 7 trilyon 801 milyar 294 milyon liradan 7 trilyon 876 milyar 674 milyon liraya çıktı. Verilere göre, tüketici kredileri tutarı, 3 Şubat itibarıyla 12 milyar 830 milyon lira artışla 1 trilyon 132 milyar 418 milyon liraya yükseldi.

Erdoğan: Yağmalamaya OHAL yetkileriyle müdahale edilecek

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Gaziantep'te yaptığı incelemelerin ardından açıklamalarda bulundu. Bazı bölgelerde yağmalama çalışmaları olduğunu ifade eden Erdoğan, OHAL ile yağmalamaya karşı hızlı müdahale imkanı olacağını söyledi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Kahramanmaraş merkezli depremlerde yaşamını yitirenlerle ilişkin son bilgiyi vererek, "Son tespitlere göre depremin yol açtığı yıkıntılarda hayatını kaybeden vatandaşlarımızın sayısı 14 bin 14'e ulaştı. Yaralılarımızın sayısı ise 63 bin 794." dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından geldiği Gaziantep'te, bu şehirde görevlendirilen bakanlardan brifing aldı, Botanik Bahçesi'nde kurulan çadır kentteki incelemelerinin ardından basın açıklaması yaptı.

Gaziantep'in, Kahramanmaraş merkezli, ülke tarihinin en büyük deprem felaketinde ilçeleriyle beraber büyük yıkıma uğradığını belirten Erdoğan, dün depremin merkezi üssü Kahramanmaraş, ardından Hatay ve Adana'da incelemelerde bulunduğunu anımsattı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Son tespitlere göre depremin yol açtığı yıkıntılarda hayatını kaybeden vatandaşlarımızın sayısı 14 bin 14'e ulaştı. Yaralılarımızın sayısı ise 63 bin 794. Şu anda hemen yanı başımızda da gördüğümüz gibi enkaz kaldırma çalışmalarımız yoğun bir gayretle devam ediyor. Yıkılan bina sayısı 6 bin 444 olarak

belirlenmiştir. Gaziantep'te ise 944 bina yıkılmış bunun yanında 1415 vatandaşımız vefat etmiş, 10 bin 395 vatandaşımız ise yaralanmıştır." ifadelerini kullandı.

Bir kez daha depremin etkilediği şehirlerde vatandaşlara geçmiş olsun dileklerini ileten Erdoğan, hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diledi.

Erdoğan, deprem anından itibaren devlet olarak tüm kurumlarla sahada olduklarını belirterek, şöyle devam etti:

"Enkaz kaldırma çalışmalarımız devam ediyor. Bu arada Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız olarak hedefimiz bir yıl içerisinde yıkılan binaların yerine, konutlarımızı zemin artı 3-4 kat olmak üzere inşa etmek. Bunun yanında da yapılacak olan hasar tespitle şu anda geçiş süreci için vatandaşlarımıza 10'ar bin lira nakdi yardım yapacağız ve bu nakdi yardımla bu geçiş sürecinin en azından sıkıntılarını biraz olsun hafifletmiş olalım istiyoruz."

Erdoğan, konteynerlerin kurulması yönündeki çalışmaların devam ettiğini, yurt dışından gelecek konteynerler de olduğunu dile getirerek, "Gelecek konteynerleri de yine bu 10 ilimize dağıtacağız. Bunun yanında karavan çalışmalarını devam ettiriyoruz. Bazı bölgelerde de karavanlarla yine sıkıntıda olan vatandaşlarımızın bu sıkıntılarını gidermenin gayreti içerisinde olacağız. Bu arada süreci ne yazık ki siyasi istismara dönüştürenler var. Bu istismara benim vatandaşım, benim halkım asla prim vermeyecektir." diye konuştu.

"OHAL bugün yürürlüğe girecek"

Olağanüstü Hal Kanunu'nun 3 ay süreyle ilanı ile ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde bugün çalışma yapılacağını hatırlatan Erdoğan, "Cumhurbaşkanı olarak ben şu anda adımı attım ve Resmi Gazete'de yayımlandı. Bugün Mecliste yapılacak oylamayla birlikte de olağanüstü hal yürürlüğe girmiş olacak." dedi.

Erdoğan, Olağanüstü Hal Kanunu'nun neler getireceğine ilişkin de şunları kaydetti:

"Bu ne getirecek? Bu Türkiye'de bu süreci istismar eden, ticarete yolsuzluklara giden tüm tefecilere, fitne gruplarına, fesat gruplarına karşı olağanüstü hal ile müdahale etme imkanını devlete vermiş olacaktır. Bununla birlikte bazı yerlerde maalesef bakıyorsunuz marketlere, alışveriş merkezlerine yağmalama çalışmaları oluyor. Bu yağmalama çalışmalarına olağanüstü hal ile müdahale etme imkanını devlet parlamentodan bu yetkiyi alarak, yakalayacaktır.

Tüm basın mensubu arkadaşlarıma, tüm halkıma bu hassasiyeti gösterdikleri için, bu konuda bizlere gerekli güveni verdikleri için, yardım desteği verdikleri için şahsım, Kabinem, milletim adına çok çok teşekkür ediyorum. Şunu hiç endişe etmeyin biz bugüne kadar Van'da, o devasa depremi nasıl atlattıysak, Bingöl'de nasıl atlattıysak, Malatya'da, Elazığ'da o malum depremleri nasıl atlattıysak, bütün bunların yanında İzmir'deki malum felaketi nasıl atlatıp orada da binaları süratle yaparak sahiplerine

10.02.2023

nasıl teslim ettiysek aynı şekilde hiç ümitsiz olmayın, bu 10 ilimizde de süratle bunu yapacak ve konut sahiplerine teslim edeceğiz."

Öte yandan Gaziantep'teki çadır kenti ziyareti sırasında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca ocuklar için oluşturulan bölümde de incelemelerde bulunan Cumhurbaşkanı Erdoğan, ocuklarla bir süre sohbet etti.

Felaket sonrası organizasyonda da sınıfta kaldık

Alaattin AKTAŞ

10 Şubat 2023 Cuma

✓ Türkiye hiçbir zaman doğal felaketlere karşı önlem alabilen ya da aldığı önlemleri pratiğe aktarabilen bir ülke olmadı.

✓ Ama geçmişte bu felaketlerden sonra iyi organize olmak gibi bir özelliğimiz vardı, son deprem gösterdi ki o özelliğimizi de büyük ölçüde yitirmişiz.

Tıpta çok güzel bir kavram var; koruyucu hekimlik. Bu kavramın doğal felaketlerle ilgili bir karşılığı olmalı. Bu felaketleri önleme şansımız bulunmadığına göre, **"koruyuculuk"** kavramı devreye girmeli ve felaketin yaratacağı hasarı, buna bağlı can kaybını en aza indirmek amaçlanmalı.

Koruyucu hekimlik çerçevesinde insanlara **"Şöyle beslenin, şunu yiyin, bunu yemeyin; sigara içmeyin, hareketsiz yaşamayın"** demek kolay. Ama bir de temiz su, temiz hava, temiz bir çevre, iyi sağlık hizmeti sunulması gerekiyor. Bunu vatandaş kendi kendine yapacak değil. Bunlar devletin görevi.

Dolayısıyla koruyucu hekimliği nasıl ki vatandaş kendi kendine dört dörtlük yapamazsa, toplumsal felaketler konusunda da yapamaz. Hatta bireyden topluma geçişte artık devletin yükü ve haliyle sorumluluğu çok daha fazladır.

Ama biz bunu yapamıyoruz. Doğal felaketlerin büyük yıkımlara yol açmasına karşı pek organize olamıyoruz. Daha da kötüsü, iyiye değil, kötüye gidiyoruz.

Bir felaket yaşadık, yaşıyoruz. Etkisini yıllar boyu hissedeceğimiz bir felaket. Türkiye'nin bir bölgesi adeta yok oldu.

Biz bu felaketlerin etkisini hafifletme konusunda devlet olarak üstümüze düşeni yapamıyoruz.

Böyle bir felaket başımıza ilk kez geliyor olsa **“Ne yapalım, böyle bir şey beklenmiyordu ki hazırlığımız olsun”** diyebiliriz. Ama bu felaket bağıra bağıra geliyor. Örneklerini de sürekli yaşıyoruz.

Hele hele 1999’dan sonra bir dizi düzenleme yapmışız. Sözüm ona bir dizi önlem almışız. Ama yine sağlam bina yapamıyoruz, yine yapılmaması gereken yerlere bina inşa etmekten, havaalanı yapmaktan geri durmuyoruz.

Kim sorumlu bundan? Vatandaş 1 sorumluysa, devlet 10 sorumlu! Hatay Havaalanı’nın kurutulan Amik Gölü’nün üstüne yapılması vatandaşın suçu mu?

Ya sonrası?

Koruyucu hekimlik, yani konumuzla ilgili olarak toplumsal koruyuculuk konusunda hiç mesafe alamadık. Bu yaklaşımla alacağımız da yok.

Ama bir konu var ki, üstelik onda geri gidiyoruz.

Geçmişte hiç olmazsa böylesi felaketlerden sonra daha çabuk davranır ve yaraları sarma konusunda daha organize olurduk.

İşte şimdi o özelliğimizi de büyük ölçüde yitirdik.

Şunu söyleyenler çıkıyor:

“On ili kapsayan büyük bir felaket yaşandı. Devlet bir anda nereye yetişsin...”

Sanki devlet bir yere yetişti de, diğerlerine gidilemedi! Zamanında hiçbir yere ulaşamadı ki.

Ne yani, depremin ilk saatlerinde Kahramanmaraş’a gidildi de, Hatay’a mı gidilemedi ya da tersi mi oldu?

Hiçbir yere gidilemedi, hiçbir yere yardım eli ulaşmadı.

Depremde ilk 72 saatin çok önemli olduğu bilinen bir gerçek. Ama bu kez 72 saat bile yoktu çoğu depremzede için. Dondurucu soğuk, bu süreyi çok kısalttı.

Gerilemek maharet ister!

Yeri geldi mi mangalda kül bırakmayanlar var. Neymiş, devletin 1939’da Erzincan’da yaşanan depremden günler sonra haberi olmuş. İnsaf; 1939’dan ve o günün şartlarından söz ediyoruz. Tam 84 yıl öncesinden... Kıyaslanır mı? Ne yol var, ne iletişim araçları var, ne uçak, ne helikopter var.

Şimdi depremden anında haberdar olundu, anında. Dedim ya depremin vurduğu on ile aynı anda ulaşmak mümkün değilse bile sanki birine ulaşılabilirdi de **"Ne yapalım,**

deprem öylesine geniş bir coğrafyada etkili oldu ki” gibi gerekçelerin arkasına saklanılıyor.

Son depremler, 1999 depremlerinden daha şiddetli, daha geniş alanda etkili, doğru. Ama aradan 24 yıl geçmiş, o depremlerden hiçbir şey öğrenemedik mi? Hiç ders çıkarmadık mı?

Yapılan bir şeyler var! Doğal felaketlere müdahalede çok etkin hizmetler vermiş olan AKUT adeta yok edildi. AFAD oluşturuldu. Tüm hizmetlerin AFAD eliyle koordineli bir şekilde yürütülmesi öngörüldü. Ama gördük ki, AFAD koordinasyon konusunda sınıfta kaldı. Üç beş gün içinde organize olmayı herkes başarır, oysa böyle bir felakette zamana karşı yarışılıyor.

Yetmezmiş gibi bazı belediyelerin ve sivil toplum kuruluşlarının yardımları da küçümsendi, hatta yer yer bu yardımlara olmadık engeller çıkarıldı.

İş makinesi diye kıvranıldı, makine bulundu, operatör bulundu; bu sefer de AFAD'dan talimat gelmedi diye bu makineler bir süre atıl kaldı.

Ordu devreye geç girdi

Türk Silahlı Kuvvetleri, emir komuta zinciri içinde en organize güç olarak çok çabuk bir şekilde deprem bölgesine sevk edilebilirdi, geç kalındı. Başlangıçtaki 3 bin 500 kişilik sayı da adeta sembolikti. Binlerce binanın yıkıldığı bir deprem bölgesinde bu kadar asker ne yapabilirdi ki...

Yardım siyasallaştı

Enkaz altındaki yurttaş kendisine uzanan elin, soğuktan donmakta olan felaketzede kendisine uzatılan çorbanın, sırtına örtülen battaniyenin kaynağı sormuyor, sormaz.

Yunan kurtarma ekibindeki bir görevlinin bir kız çocuğunu enkazdan çıkardıktan sonraki gözyaşını gördünüz mü...

İnsan olmak başka bir şey.

Yunanistan, Ermenistan, İsrail, Japonya, Polonya, ABD, İngiltere ve diğerleri... Tüm ülkeler burada yardım için elinden geleni yapıyor; bir can kurtarabilmenin telaşında.

Ama birileri de yardım kamyonunun önündeki afişin üstüne başka bir afiş asmak gibi bir işgüzarlığın peşinde.

Yardım siyasallaştırılır mı? Bu felakette bunu da gördük.

10 Anadolu kaplanımız ağır yaralı en kısa sürede ayağa kaldırılmalı

Sadi ÖZDEMİR

10 Şubat 2023 Cuma

100 bin kilometrekareden fazla alana yayılmış 10 vilayetimizde, 14 milyona yakın insanımız, bir gün içinde 7,7 ve 7,6 olmak üzere iki çok şiddetli ana deprem, üç gün içinde de üç tane 6'nın ve 25 tane 5'in üzerinde artçı deprem yaşadı. İlkinden kurtulan ne varsa sonraki depremlerle yerle bir oldu. Vefat eden vatandaşlarımızın sayısı 10 binleri, yaralanan vatandaşlarımızın sayısı 60 binleri aşacak gibi görünüyor. Yitip giden canların acısı elbette çok büyük ve hiçbir şekilde hafiflemeyecek. Böyle zamanlarda herkesin önce canları kurtarmaya, kurtulanları selamete erene kadar hayatta tutmaya çaba harcaması gerekiyor. **Kim ne derse desin, devletimiz, sivil toplum örgütlerimiz ve vatandaşlarımız büyük ölçüde bu anlayışa göre müdahale ve yardım operasyonlarını başarıyla sürdürüyor. Dünya genelinden ulaşan yardımlar ve kurtarma ekipleri de bu zor zamanda çok anlamlı bir destek sağlıyor.** Milletimizin ve devletimizin kaynakları eski Türkiye'ye göre çok daha büyük ve maddi açıdan bütün yaralar olması gerektiği gibi sarılacak, bundan hiç şüphemiz yok. Ancak depremin çok ağır yaraladığı 10 vilayetimizin Türkiye'nin kalkınma mücadelesine, üretim, ihracat ve istihdam açısından çok anlamlı katkıları olduğunu da unutmamalıyız.

20 milyar dolarlık ihracat 130 milyar dolarlık milli gelir

Depremelerin çok ağır yaraladığı **Adana, Adıyaman, Gaziantep, Diyarbakır, Osmaniye, Kahramanmaraş, Malatya, Şanlıurfa, Hatay ve Kilis vilayetlerimizin bir yılda ürettiği ‘Gayri Safi Yurt İçi Hasıla’ toplamı 130 milyar doları buluyor.** Bu illerimizin **2022 ihracat toplamı da yaklaşık 20 milyar dolar oldu.** 1990’lardan beri ihracatı, turizmi, sanayisi diri olan vilayetlerimize **‘Anadolu kapları’** diyoruz. Bu vilayetlerimizin çalışkanlığını ve üretkenliği gururla anlatıyoruz, oralaradaki başarılı girişimcilerimizi sanayicilerimizi diğer vilayetlerimize örnek gösteriyoruz. Bu nedenle bu illerimizde depremlerin neden olduğu tahribatı en kısa sürede onarmak zorundayız. Devletin depremzede vatandaşlarımızı enkaz altından kurtarma çabalarıyla neredeyse eş zamanlı olarak bu illerimizdeki esnaf ve KOBİ’lerimiz başta olmak üzere tüm işletmelerin vergi, SGK primleri ve benzer yükümlülükleriyle ilgili acil karar alması ve açıklaması çok yerinde bir refleksti. Şimdi son yıllarda bu illerimizdeki bazı bölgelerde hızlanan ve kümelenmeye dönüşen sanayi yatırımlarının **‘depremler nedeniyle’** kesintiye uğramaması büyük önem taşıyor. **Kahramanmaraş** başta olmak üzere **bu illerimizde çok sayıda fabrikanın aylarca üretim yapamayacak durumda olduğuna dair bilgiler aldım.** Ekonomi yönetiminin bu konuda önümüzdeki günlerde yapıcı adımlar atacağına inanıyorum. Şu anda tamamen yıkılmış ve ayakta kaldıysa da yıkılması gereken binalar (konutlar, iş yerleri, fabrikalar) dikkate alındığında uzmanlar en iyimser rakamlarla bölgede yaklaşık 5 milyar dolarlık **‘yapı ziyanı’** hesaplıyor. 2022’de Gaziantep, 10,5, Hatay 3,5, Adana 3 ve Kahramanmaraş 1.5 milyar dolarlık ihracat yaptı. Diyarbakır, Adıyaman, Osmaniye, Kilis, Malatya ve Şanlıurfa’nın toplam ihracatları da 1,6 milyar dolar oldu. Depremzede kapılarımızın yaralarını saralım ki en azından 20 milyar dolarlık ihracatlarını bu yıl da korusunlar, oralarda yaşayan vatandaşlarımızın iş, ekmek kapıları kapanmasın.

İstanbul depremine böyle yakalanırsak ne olur?

Gazetemizde, 25 Kasım 2022’de yayınlanan yazımın başlığında **‘Deprem kapıyı kaç kere çalar’** diye sormuştum. Türkiye’nin yüzde 90’ının deprem bölgesi ve yüzde 50’sinin de 1. Derecede Yüksek Deprem Riski altında olduğunu belirterek, mevcut yapı stokumuzla **‘bilim insanlarının yaklaştığını dile getirdikleri’** büyük deprem ya da depremleri yaşamamız halinde çok ağır bedeller ödeyeceğimizi anlatmaya çalışmıştım. 2012’de başlayan kentsel dönüşümün hedefine ulaşamadığını oysa deprem riski yüzünden Türkiye’nin **‘kötü yapı stokunu’** bir an önce yenilemesi gerektiğini vurgulamıştım. Çok ağır bedelleri olan bir depremler silsilesi yaşadık ve bu sözlerin kısmen bir önemi kalmadı. Çünkü risk ülkemizin Güneydoğu bölgesinde gerçekleşti ve tarihin en acı kayıplarını yaşıyoruz. Ancak bundan da daha büyük bir acı yaşama ihtimali halen çok yüksek. **7,7 ya da 7’nin üzerindeki bir depremi eğer İstanbul (Marmara) ekseninde yaşarsak şu anda canımızı yakan kayıp rakamlarını kaç ile çarpmamız gerektiğini ben söylemeyeyim siz de düşünmeyin.** İstanbul’da ve Marmara bölgesindeki nüfus yoğunluğumuzu,

buralardaki sanayi kapasitemizi, toplam milli gelirimizde bu bölgedeki illerimizin paylarını ve bu illerimizdeki limanları, turizmi, ihracatı yazmaya yüreğim yetmiyor.

Siyasetçiler, deprem ülkesinde ‘tarihi fırsatın’ farkında mısınız?

Bilim insanlarının önemli bir kısmı tıpkı Güneydoğu illerimiz için söyledikleri gibi İstanbul ve Marmara Bölgesi için de büyük bir deprem riskinin 3 ya da 30 yıl içinde olabileceğini defalarca söyledi. Kahramanmaraş merkezli **6 Şubat depremlerinden eğer ders aldysak bu ülkenin iktidar ve muhalefet siyasetçileri bir konuda acilen uzlaşmalı**. Bu olağanüstü şartlarda, popülizmden tamamen uzaklaşarak, **14 Mayıs seçimlerinden önce bir devrim yapmalı** ve tarihe geçmeliler. **Türkiye’de mevcut yapı stokunu 5 ya da 10 yıl içinde tamamen yenilemek için** büyük bir **kentsel dönüşüm seferberliğine temel olacak çok güçlü bir kanun ya da Anayasa Maddesi** hazırlamalılar. Önümüzdeki seçimlerden önce tam mutabakatla bu kanunu ya da Anayasa Maddesini TBMM’de çıkarmalılar. Toplumun hangi kesimi karşı çıkarsa çıksın bu konuda ‘oy almak için’ iki taraf da taviz vermemeli. Çünkü en azından son 10 yıldır kentsel dönüşüm, **‘daha çok daire isteyen vatandaş, kâr edemeyeceği için konuya ilgisini tamamen kaybetmiş müteahhit, vatandaş zorlarsa oy olamayacağını düşünen siyasetçi ve her halde ve şartta ağır işleyen bürokrasi’** arasında çürümüş durumda. Çünkü deprem artık kapıyı çalmıyor kapıyı, duvarı, çatıyı yıkıp bizi altında bırakıyor. Şu anda yaşadığımız budur, bir sonrakini bu şekilde yaşamama imkânımız ve aklımız vardır.

Abdulkadir Selvi

Hatay'ın acil istekleri var

Adana'dan Hatay'a doğru yola çıktık.

Hava açık. Yolda konteyner yüklü TIR'lar gördüm. Hatay'a doğru gidiyorlardı. Deprem bölgesinde ilk başta arama kurtarma ekibi öncelikli ihtiyaçtı. O devam ediyor. Şimdi çadır ve konteyner öncelikli ihtiyaç haline geldi. Yardım kampanyalarında da çadır ve konteyner öncelikli olmalı. İskenderun Limanı'ndaki konteyner yangını söndürülmüş, denizden yoğun bir soğutma yapılıyor ama duman yükselmeye devam ediyor. Bu arada Hatay'a yaklaştıkça ambulansların yoğunluğu artıyor. Kırıkhan çıkışından itibaren zaman zaman Hatay'a araç girişine izin verilmiyor, sadece görevli olanların geçişine izin veriliyor. Hatay'a geldiğimizi önceden yeşilliğiyle fark ederdik.

Nimet Yolcu/Abdulkadir SELVİ/HATAY

HATAY YIKILMIŞ

Hatay'a geldiğinizi şimdi ise depremin dehşetinden anlıyorsunuz. Bir yola giriyorsunuz, az sonra bir bina çökmüş. Yan taraftan geçeyim diyorsunuz, orada bir bina yan yatmış. Hatay'ın en yüksek yerine çıktım. Bir toz bulutu yükseliyor şehrin

üzerinden. Bir de tek bir ses duyuluyor. O da ambulansların sirenlerinin sesi. Şehrin belli noktalarına AFAD çadırları kurulmuş.

DEPREMDEN ÖTE

Hatay'ı görmediyseniz depremle ilgili şimdiye kadar ki bildiklerinizi unutun. Hatay'daki deprem ötesi bir şey. Yüzyılın afeti. Hatay'ın en yüksek noktasına çıkıp şehri izledim. Enkaz yığınlarının üstünden toz bulutları yükseliyordu. Her zaman cıvıl cıvıl olan Hatay gitmiş, yerine depremin yıkıntıları altında inleyen bir Hatay gelmiş. Şehirde duyulan tek ses ambulansların siren sesi. Hangi Hataylıyla konuştusam, "Antakya diye bir yer kalmadı" dedi. "Kalbimin yarısı gitti" diyenler oldu. Deli deli akan Asi Nehri bile durgundu.

BU ENKAZDAN SAĞ ÇIKTI

Enkazın başında heyecanlı heyecanlı anlatan kadının adı Nimet Yolcu. Bu binanın enkazından sağ çıkmış. "Giriş katta oturuyordum. Bina üstüme çöktü. Sürünerek kapıya gittim çıkamadım. Üçüncü katın balkonu yere yapışmış. Oradan çıktım" diye anlattı. Yeğeni enkazın altındaymış. Kurtarılmasını bekliyor. Hataylılar arama kurtarma faaliyetlerinin gecikmesinden ve yetersizliğinden şikâyetçi.

Dinleri ayrı ama acıları ortak.

ÜÇ DİNİN MENSUPLARI

Hatay, bütün dinlerin, inançların barış içinde yaşadığı bir şehirdir.

Bu yönüyle model olarak gösterilir. Tarihi valilik binasının tam karşısında İsrail'den gelen arama kurtarma ekibinin çalışmasını izlerken birbirine destek olmaya çalışan Hataylılarla konuştuk. Gözyaşlarını silerek anlattılar. Üç dinin mensupları aynı enkazın altında yatan yakınlarına ağlıyorlardı. Birlikte yaşamışlar, ölüme de birlikte gitmişler.

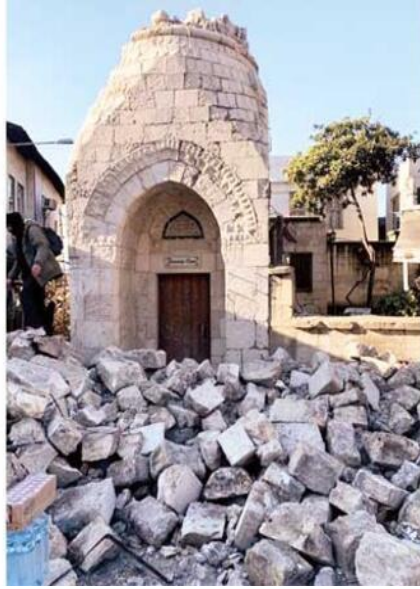
MÜSLÜMAN, HİRİSTİYAN, YAHUDİ

İsimleri ayrı, dinleri ayrı ama gözyaşları aynı. Azur Azra Cenudioğlu, Can Sautoğlu, Elizabeth Sautoğlu, Maritad Rasgil, Edip Çalışkan, Hanna Çalışkan ve Mehmet Şam.

Annesi enkaz altında Maritad Rasgil'in, Mehmet Şam'ın kardeşi ve yeğeni, Azur Azra'nın ise abisi ve yengesi.

GSM HATLARINA TEPKİ

Azur Bey GSM şirketlerine çok tepkili, "Turkcell ve Vodafone bir gün faturayı ödemesem telefonu kesiyor. Depremde telefonlar çalışmadığı için enkaz altında ulaşılacak birçok insan öldü" diyor. GSM hatları çok kötü bir sınav verdi. Hangi şehre gittimse halk telefonların çalışmamasına tepkili.

Üç dinin kutsal mekanı bir arada. Caminin minaresi yıkılmış, havra ve kilise sağlam.

HATAY'IN SİMGESİ

Hatay'a ne zaman gelsem Türkiye ile birleşme kararının alındığı tarihi Meclis binasını ve Hatay modelinin simgesi olan üç dinin aynı meydana çıktığı kilise, cami ve havrayı ziyaret ederim. Caminin minaresi yıkılmış, havra ve kilise sağlam. Eski Meclis binası ise yerle bir olmuş.

BİR GARİP ÖLMÜŞ

Günlerdir Hatay'daki çalışmaları bize aktaran Hürriyet muhabiri Musa Kesler'le eski meclis binasından Kurtuluş Caddesi'ne doğru yürüyorduk. Asi Nehri'nin hemen kenarındaki bir enkazda hareketlilik oldu. İki genç beyaz bir bezin arasına sardıkları bir cenazeyi getirdiler. Asi Nehri'nin kenarına uzattılar. Üzerine de el yazısıyla ismini

yazmışlardı. İsmine bakamadım. Yunus Emre'den esinlenerek, "Bir garip ölmüş diyeler. Onu da Asi Nehri'nin suyuyla yuyalar" dedim. Yüreğim burkuldu.

ACİL İHTİYAÇLAR

AK Parti Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın enkaz altındaki abisinin de cansız bedenine ulaşıldı. Yayman depremde abisini, yengesini, ablasını, eniştesini ve yeğenini kaybetti ama o şahsi acısından ziyade Hataylılara yardım etmek için çırpınıyor. Yayman'ın acısını paylaştım. O bana acil ihtiyaçları anlattı. "Hatay asrın en büyük felaketini yaşadı. Acilen çadır, ısıtıcı, jeneratör ve konteyner lazım" dedi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, önceki gün Hatay'daydı. Yayman, Cumhurbaşkanı'nın, "Yeni şehirler yapacağız. Hatay'ı ayağa kaldıracağız" diye söz verdiğini anlattı.

ERDOĞAN SÖZÜ

Yayman bir de Cumhurbaşkanı ile Hataylı bir depremzede arasında geçen bir diyalogu aktardı.

Depremzede: Bu sorunu sadece Tayyip Erdoğan çözer.

Erdoğan: Biz bu sorunu çözeceğiz. Size yeni şehirler yapacağız. Tayyip Erdoğan sözü veriyorum.

İbrahim Kahveci

OHAL değil İYİ-HAL

Olağanüstü hal, yani OHAL.

Cumhurbaşkanı Erdoğan “*Süreci ne yazık ki **siyasi istismara** dönüştürenler var. Bu istismara benim vatandaşım asla prim vermeyecektir. Bugün mecliste yapılacak olan oylama ile birlikte de olağanüstü hal yürürlüğe girmiş olacak. Bu ne getirecek. Bu, Türkiye’de **bu süreci istismar eden, ticarete yolsuzluklara giden tüm tefecilere, fitne gruplarına, fesat gruplarına karşı olağanüstü hal ile müdahale etme imkanını devlete vermiş olacaktır.** Bununla birlikte bazı yerlerde maalesef bakıyorsunuz marketlere, alveriş merkezlerine yağmalama çalışmaları oluyor. Bu yağmalama çalışmalarına da olağanüstü hal ile müdahale etme imkanını yakalayacaktır. Tüm halkıma bu hassasiyeti gösterdikleri için teşekkür ediyorum*” şeklinde konuştu.

Siyasi istismar? Fitne ve fesat grupları ile mücadele...

2003 Bingöl depremi sonrası Erdoğan “*Yeraltında fay kırıklarından önce bağışlayın söylemek zorundayım, kırılan ar damarlarıdır. Malzemedен çalmanın arkasında **ahlak hırsızlığı, demokrasiden çalmak, hukuk kapkaççılığı, siyaset yankesiciliği ve kamu yönetimi kalpazanlığı yatmaktadır.** Bu olay, kamu otoritesinin devlet imkanlarını nasıl kullandığını bütün çıplaklığı ile ortaya koymuştur. Olay kader diye geçiştirilemez*” diyor.

İki konuşma arasındaki sorumluluk üstlenme ve sorumlulardan hesap sorma anlayışını sizlere bırakıyorum.

Bugün siyaset yapmayalım derken A partisi B partisi olur. Ülkeyi yönetenleri sorgulamak, ortaya çıkan hataları-aksaklıkları sormak yönetim siyasi olduğundan siyaset olarak sunulamaz. Elbette hesap sorulmak durumundadır.

10.02.2023

Ayrımcılık, kin, fitne diyorsanız AK Parti'li eski Vekilin Ekrem İmamoğlu'na yönelik "İngiliz uşağı, defol..." gibi sözlerinden daha başka örnek olabilir mi?

Bu zihniyetle mücadele için OHAL değil, İYİ HAL gerekir.

Yok, iletişim için kullanılan Twitter'ı kesmek, iletişimi kısmak, sansürü koymak olsa olsa İYİ-HAL değildir.

Felaket büyük ama çok büyük. İlk depremin 7,7 şiddetinde olduğu açıklanmış. Deprem sonrası 6 saat geçtiğinde Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay açıklıyor: "Bölgede 2.588 AFAD görevlisi var; bunların içinde aktif olanlar dahil, gönüllülerle beraber toplam 2 bin 786 kurtarma görevlisi çalışıyor...

İlk gün ve deprem sonrası 6 saat geçmiş... **Koca 10 ilde sadece 2.786 kurtarma görevlisi.**

1.710 bina yıkıldığını, 284 vefat olduğunu ve hastane ve fırınlara gaz verildiğini iletiyor. O konuşmayı yeniden dinleyin... Hatta gün içindeki ikinci deprem sonrası akşam yaptığı konuşmayı da dinleyin: Vefat sayısı 1.541'e çıkmış, yıkılan bina sayısı 3.471 ve kurtarma ekibi toplamı 9.698 kişi....

İki büyük depremin üzerinden nerede ise **iki gün geçiyor**. 7 Şubat akşamı Fuat Oktay şunu söylüyor: Yıkılan bina sayısı 4.758, vefat eden sayısı 2.379 ve **kurtarma ekibi sayısı 11.022 kişi**

Ben burada gerçekten şu kurtarma ekibi sayısına özellikle dikkat çekiyorum: 6 şubat sabahı 4,17'de ilk deprem ve öğlen vakti ikinci deprem oluyor: Ertesi gün, yani 2. gün akşam saatlerinde bölgedeki tüm kurtarma ekibi sayısı 11 bin 022 kişi...

Bölgeye yollanan vinçler mi?

Ankara ve Bursa'dan toplam 6 vinç. Mardin ve Kayseri'den 1'er vinç ve kiralanan 10 vinç...

Evet, iki büyük felaket sonrası Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay 2. gün koca Türkiye'den bölgeye yollanılan vinç sayısını adet bazında sayıp toplam 18 vinç diye açıklıyor...

Bu arada sadece Mehmet Aydın Bursa'dan 10 vinç 7 şubat sabahı yolladı. İki oğlu da bölgede kurtarma çalışmalarında bizzat yer alıyor -Ali ve Melikşah Aydın-. Mehmet Aydın devamında diğer makineler ve ek olarak operatörler de yollamaya devam etti. Organize ettiği Bursa ve Gebze vinç dernekleri de 12+8 vinç yolladı. Ayrıca şu ana kadar 5 tır yiyecek ve battaniye de çoktan gitti ve devamı da sürüyor.

10.02.2023

Acaba řu soruyu sorar mısınız: Koca Dünya titreten asrın liderliğindeki Türkiye'nin Partili Cumhurbaşkanlığı Sisteminin Başkan Yardımcısı 18 vinç sayarak bölgeye yollarken, sadece 1 kişinin kendisi ve organizasyonu ile bölgeye 30 vinç yollanıyorsa bu işte bir sorgulama gerekmiyor mu?

15 Temmuz hain FETÖ darbe girişimi sonrası ilan edilen OHAL ile bugünlere geldik. Hatta deprem sonrası sosyal medyadan **ağır eleştiriler içeren paylaşımlara polis gönderip göz altılara geçerken deprem Bölgesine yardım yollamayı ne kadar organize ettik?**

Bugün bile bölgede girilmemiş enkazın nerede ise yarısı beklerken "Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'mız olarak hedefimiz 1 yıl içerisinde yıkılan binalara konutlarımızı zemin artı 3 - 4 kat olmak üzere inşa etmek" demek ne ifade ediyor olabilir.

3 gündür enkaz altından insanlar kurtarılmayı bekleyen mesajlar atarken ve de umutlar azalırken hesabı bina yapmaya getirmek ne demek oluyor?

Bize OHAL değil, İYİ-HAL lazım... Önce eksiklerimizi ve hatalarımızı görüp yüzleşmemiz lazım... Aksi halde 2003 Bingöl depremi sonrası cümlelerin sadece askıda kaldığını görmüş oluruz.

Sistem çöktü, ülke çöktü... Liyakatin yerine itaatin gelmesinin ağır faturasını kaç vefat ile ödeyeceğiz?

Daha ne bekliyoruz.

10 Şubat 2023, Cuma

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Organize kötülük işbaşında

2021 yılının Temmuz ayında ABD'nin Florida eyaletinin Miami şehrinde 13 katlı bir bina yıkılmıştı. 24 kişinin yaşamını yitirdiği bu yıkımda 121 kişi de enkaz altında kalmıştı. Birçoğunun cenazesine ulaşamadı. Bu enkaz 15 gün boyunca kaldırılamadı. ABD basını günlerce arama kurtarma çalışmasını haber yaptı. Yetkililer binanın üzerinde görüntü almak isteyen drone'lara bile izin vermedi. Sonra ne mi oldu? Arama kurtarma ekibi, çökme tehlikesi olduğu için çalışmalarını yarıda bıraktı. Şimdi biz yüzyılın en büyük deprem felaketiyle karşı karşıyayız. 10 bine yakın binanın yıkıldığı belirtiliyor. **130 atom bombası gücündeki** bir afetten bahsediyoruz. İlçeleriyle birlikte tam 10 şehri yıktı geçti. 13.5 milyon kişi bu felaketten etkilendi. Etki alanı Sırbistan ve Portekiz gibi birçok Avrupa ülkesinden daha büyük.

Şehirleri, ilçeleri, köyleri birleştiren yollar yıkılmış; dondurucu soğuk, kar ve tipi etkisini artırmış. İşte böyle bir ortamda devlet tüm imkânlarıyla sabah 06.00'da deprem bölgesine müdahale ediyor. Bakanlar deprem bölgesine dağılıyor. Uzmanlar, **"Bütün dünyadaki arama kurtarma ekipleri bir araya gelse bu depremde etkisiz kalırdı"** diyor.

SOSYAL MEDYADAKİ KİRLİLİK

Biliyorum bunların hiçbir göçük altında kalanları geri getirmeyecek. Onların yakınlarının da acısını dindirmeyecek. Ölenlere Allah'tan rahmet, geride kalanlara başsağlığı diliyorum. Acılarını yürekten paylaşıyorum. O acılı insanlar ne derlerse susmak ve yaralarını sarmaya çalışmaktan başka elimizden bir şey gelmez.

Ama bir de **sosyal medya üzerinden yalan haber yapan ve bunları yaygınlaştıran kötü niyetli bir kitle** var. Bu **"organize kötülük"** hep acı günlerimizde ortaya çıkıyor. İçlerindeki nefret öyle büyük ki gözleri hiçbir şeyi görmüyor. Tek amaçları, deprem bölgesinde 4 gündür yaşamını tehlikeye atarak bir insanı daha kurtarmak için zamana karşı yarışan binlerce insanı itibarsızlaştırmak ve moralleri bozmak. Yalan haberleri üretmekte ve yaygınlaştırmakta çok başarılılar. Yalanlarının ortaya çıkmasından hiç rahatsızlık duymuyorlar. Hemen yenisini üretiyorlar. Bu yalana da sorgusuz sualsiz inanan ve yayacak olan bir kitlenin olduğunu biliyorlar.

UMUDUNUZU KAYBETMEYİN

Bunları görmemeye ve okumamaya çalışıyoruz. Bizim gözümüz kulağımız deprem bölgesinden gelecek müjdeli haberlerde. Hayatım boyunca çok büyük felaketler gördüm bu topraklarda. Hepsinden güçlenerek çıktık. Elbette bugünler de geçecek. Yaralar sarılacak, yeni hayatlar kurulacak.

Göçük altında kalan bir kardeşimiz duvara **"Umudunu kaybetme"** yazmış. Çok şükür kurtardılar. Siz de umudunuzu kaybetmeyin.

MİLLET, ERDOĞAN'A GÜVENİYOR

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** dün deprem bölgesinde kameraların karşısına geçti ve **"1 yılda deprem bölgesini yeniden inşa edeceğiz"** dedi. **Erdoğan'**ı seven ya da sevmeyen tek bir kişi **"Hayır yapamazsın"** demedi, diyemedi. Nedeni çok açık.

Elazığ, Bingöl, Van ve İzmir depremlerinde, Kastamonu ve Giresun sel felaketlerinde sözünü tuttu. Şehirleri bir yılda yapıp teslim etti. Bugün de yapmaması için hiçbir sebep yok. **Yeminli Erdoğan karşıtları bile onun sözünü tutacağını biliyor.** Ancak FETÖ, PKK ve bazı CHP medyasının koro halinde, **"Erdoğan tökezledi artık ayağa kalkamaz"** demeye başladığını görüyorum. Deprem umurlarında bile değil. **"Erdoğan gitsin, isterse ülke yıkılsın"** istiyorlar. Ama Erdoğan'ın siyasi hayatının hiçbir döneminde rahatlık yüzü görmediğini, hep zorlukları aşarak bugünlere geldiğini unutuyorlar. Dahası Erdoğan'ın bu zorluklardan motive olduğunu, gücünü de buradan aldığını bilmiyorlar.

Önce yaraları saralım, ömrümüz yettikçe konuşacağımız çok şey olacak.